

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:

pe un an . 520 Lei
pe 6 luni . 260 Lei
pe 3 luni . 130 Lei

2 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Ofensiva culturală

Arad, 19 Iulie.

În afară de vâlmășagul trudnicelor fortări pentru existență pe cari le eclamă asprimea vremurilor, departe de iureșul luptelor politice, se pecece, aproape neobservat, un fenomen de o deosebită importanță pentru consolidarea și propășirea statului român.

Și faptul este cu atât mai curios și mai interesant cu cât la baza lui stă nici interesul și nici măcar simpla desertăciune, cele două mari ezorturi cari acționează viața publică în ceasul de față.

Savanți, profesori, oameni de știință, scriitori, ziariști, intelectuali de toate categoriile, în sufletul căror s'a refugiat, în această prozaică epocă post-belică, nobila ambițiune de a lumina pe aproapele, au jurnit o îndărătnică prigoană a înșurătorului și a ignoranței. Congrese, conferințe, șezători, excursiuni, întreg arsenalul armelor de luptă pentru cultură e pus la contribuție într'un nesfârșit pelerinaj prin orașe și sate.

Insuși Majestatea Sa Regele care, cu marea Sa înțelepciune știe să deosebească, dela înălțimea tronului, ceea ce este sănătos și traicnic din toate manifestările vieții publice, a adus omagiul convenit muncii tăcute fără pretenții de răsplătă a celor cari și sacrifică timpul și interesele pentru o idee. Vorbind de pe catedra modestă a universității populare dela Vălenii-de-Munte, Suveranul a trimis un cuvânt de mulțumire și de îmbărbătare tuturor luptătorilor acestei cruciade a culturii.

Dacă am trăi în altă țară, opera aceasta de cultivare a masselor ar fi atât de banală încât n'ar merita să fie relevată. Dar în țara noastră, unde ignoranța e la ea acasă, unde condițiuni speciale și interese superioare de ordin național reclamă nu mai decât o grabnică îndreptare a răului, încurajarea unei asemenea acțiuni este o datorie pentru oricine poate s'o facă.

La țară îndeosebi, acolo unde mintea și sufletul românesc au rămas nepervertite de „nevroza” războiului și de „umanitarismul” distrugător al conștiinței de rasă, acolo la țară trebuie să se îndrepte toate eforturile oamenilor de bine.

Vizita societății „Astra”, cu sutele ei de delegați de prin toate părțile Ardealului în Capitala țării a adus focose pe cari nu le pot pricepe acei cari n'au văzut în ea decât prilej de plimbări și banchete. Ea a deschis sufletele, a spart rezervele firești între frați înstreinați atât amar de vreme și cari nu se cunoșteau îndestul de bine, a contribuit la contopirea gândurilor și simțirilor românești.

Moldovenii dela Ateneul popular din Tătărași pornesc și ei acum prin Ardeal colindul lor ca să dea și să capete cunoștințe și prietenii noi.

Societatea „Astra” pleacă din nou, de astădată în Basarabia sugrumată de atmosfera înstreinată ce navălește de peste Nistru, ca să întindă o căldă și prietenească strângere de mână mazililor mândri ca niște beđuini.

Față de trista constatare a înstreinării orașelor noastre, unde limba românească suferă prigoana năvălirilor imbuibați cu toate ghehirurile păcatelor vremii, îmbărbătarea ce ne-o aduce activitatea bunilor români cari s'au înjugat la munca săracă a trezirii conștiinței naționale și a risipirii întunericii, este o compensare.

Avem credința că eforturile acestor oameni de bine nu se vor irosi în zadar. La sate, acolo unde reforma agrară a restabilit echilibrul social, care lipsește încă orașelor, acolo vedem terenul prielnic care va da roadele străduințelor pornite.

Acolo, la sate, vedem mântuirea și împotriva ideilor greșite care se încruciează ca niște fulgere pe orizontul vieții românești și împotriva nepăsării și imoralității care necinstesc în mare parte viața orașelor.

Când țăranul își va da seama de ceea ce poate să mai facă pentru el și pentru țara lui, când conștiința i-se va trezi întreagă și mintea i-se va lumina, va fi el însuși un agent conștient al românismului. Îndreptările toate vor veni atunci dela sine.

Iată de ce ofensiva culturală pornită din centre spre toate colțurile țării din inițiative individuale cari întregesc opera oficialității, o socotim ca un mare act politic.

În pretinsa banalitate a unei șezători literare noi vedem o acțiune de salubritate socială care dezinfectează virusul clocit de zece „campanii” electorale ale domnilor politicieni. Și de aceea ne închinăm cu deosebit respect în fața giganticei voine — pentru vremile de azi — a semănătorilor de cultură românească.

Primarii orașelor chemați la București

București, 19. Guvernul a hotărât să cheme la București pe toți primarii orașelor din țară pentruca să-i consulte în vederea ordonanței ce ce va da în chestiunea noilor prețuri ale făinei și pâinei.

Primul ministru la Florica

București, 19. Dl Ionel Brătianu, șeful guvernului, renunțând la călătoria sa în streinătate a hotărât să petreacă vara la moșia sa dela Florica.

FOILETON

Reverie

Sunt singur în oada, o tristă mângăiere
Aruncă lumânarea prin slaba ei lumină,
Incet și greu se stinge ca ultima durere
Și noaptea mă'nfășoară cu liniștea-i
[deplină.

Din ce în ce mai clară, mereu tot mai
[aproape,
Din viața-mi de-altădată, din vraja
[risipită,
Răsare amintirea, mă mângăie pe pleoape
Cu mâna ei suavă și-atât de obosită!

Atunci în întuneric mi-apare o grădină,
Cu flori, cu ape limpezi, cu drumuri
[solitare,
Se plimbă visătoare o tânără regină
Și ochii ei albaștri au zămbete bizare.

Și iată se oprește tăcută lângă-o floare,
O rupe, risipindu-i bogatele petale,
Grădina n'treagă plânge și stelele-arză
[toare
Incetul cu incetul se'ntunecă de jale.

Am tresărit deodată, dar liniștea-i
[deplină,
O lacrimă îmi pică pe-obraz tremurâ
[toare...
De ce-mi revine 'n minte și astăzi o
[grădină
Și-o palidă regină jucându-se cu-o
[floare?!

Al. T. Stamatiad.

Școala energiei naționale

— Cursurile de vară dela Văleni —

Arad, 19 Iulie.

S'au inaugurat la Vălenii-de-Munte, în prezența M. Sale Regelui, cursurile de vară ale Universității Populare, înființată acolo de acel uriaș profesor de energie națională: NICOLAE IORGA.

Lume multă venită din toate părțile țării, dar mai ales lume din partea locului, a luat parte la deschiderea acestor cursuri cari ar trebui să fie, pentru orice inimă românească, rodnice sârbători naționale.

Nouă, Ardelienilor, aceste cursuri de vară dela Văleni, ne deșteaptă atâtea dureroase aduceri aminte... Ne răsăr în amintire anii când călătoria, din Ardeal spre Vălenii-de-Munte, întâmpina atâtea piedeci; când autoritățile maghiare erau perfect informate despre ce se vorbea acolo și despre auditorii ardeleni ai acestor cursuri...

Fericirile cari se întorceau atunci dela Văleni, erau priviri, în orașele ardeleni, cu o ușoară invidie de către cei ținuți acasă de sărăcie.

În acele vremi când cei cari mergeau din Ardeal la Văleni, erau socotii, de autoritățile maghiare, ca elemente dubioase, cursurile de vară deacolo numărău numeroși ascultători... Ardealul era atunci în truntea provinciilor subjugate...

După războiu, numărul auditorilor din Ardeal s'a împuținat... Și-ar fi trebuit să crească fără încetare.

Granițele vremelnice au fost desființate... Jandarmii cu pene de cococ nu mai păzesc Predealul și Turnul-Roșu... Agenții secreți maghiari nu mai circula în jurul așezământului de cultură unde stăpânește spiritul lui N. Iorga.

Drumul spre Vălenii-de-Munte e astăzi pe deplin liber, pentru generațiile noi ale României noi...

Statul ar trebui să intervină și să creeze la Vălenii-de-Munte astfel de condiții de adăpostire, încât aceasta Universitate Populară să devină o uriașă școală de energie națională, cercetată, în timpul cursurilor, de-un cât mai mare număr de tineri, pentru cari vacanțele să fie rodnice prilejuri de educație națională. (X.)

Plecarea dlui Vintilă Brătianu

București, 19. Dl Vintilă Brătianu, ministrul de finanțe a plecat azi la amiază cu trenul Orient Express în streinătate. Interimatul la Ministerul de finanțe va fi ținut de către dl Duca, ministrul de externe.

NOTE

Progresul nostru economic

O nouă sucursală a băncii „Victoria”

Arad, 19 Iulie.

Luni în 21 Iulie, va avea loc la Pecica, frunța comună din județul nostru, inaugurarea unei sucursale a institutului românesc de credit și economii „Victoria” din Arad. Aceasta este a 5-a sucursală înființată de puternicul institut.

Înregistrăm faptul cu mândrie, căci noua sucursală este un nou fort de rezistență și expansiune economică românească în județ. Banca „Victoria” este creațiunea puterii de viață a poporului nostru dela graniță. Înființată acum aproape patru decenii, ea a străbătut c'o stăruință și tenacitate exemplară un drum greu, dar plin de succese. A fost încă sub dominațiunea maghiară al doilea institut financiar al nostru, iar ca prestigiu de solidaritate n'a fost întrecut niciodată. Românii din aceste părți și-au făcut un titlu de mândrie din progresele acestui institut, care în drumul său a semănat în trecut c'o munificațiune nobilă dorurile pe seama culturii și a fost nelipsitul razim pentru toate străduințele de fortificare economică românească. Condusă de bărbăți cum au fost regretații Nicolae Oncu și Sava Raicu ea a înfruntat cele mai grele crize financiare generale și ne aducem aminte, că în timpul războiului balcanic și în preajma războiului mondial, când multe din băncile

mari, sprijinite de forța statului s'au prăbușit, banca „Victoria” a sfidat neclintită intemperia economică, crescând ca nici una alta în vaza streinilor.

În timpul războiului și după război a mers cu același pas de fier al siguranței de sine, sporindu-și activitatea și lărgindu-și terenul cu o rară înțelepciune prevăzătoare.

Azi privește viitorul cu aceiași liniște ca întotdeauna, împrejmuită de cinci sucursale, ca de totațtea forturi și având la conducere mâna dibace și înțelepciunea încercată a directorului ei actual d. Adam, care se prenumără cu cinste în rândul înaintașilor.

Noua sucursală se va ocupa cu toate ramurile de activitate bancară și înființarea este nu se poate mai binevenită. Românii din Pecica vor putea să se adreseze pentru nevoile lor de credit și economii unui solid capital românesc, care nu s'a alimentat nici în trecut și nici azi din exploatarea clienților, c'întina ei a fost să întindă un braț frățesc de sprijin în silințele lor de prosperare.

Urăm noiei sucursale spor și progres, bătând cărările tradiționale ale băncii, iar pe ceie ne-au dat această nouă „Victoria” economică îi felicităm din inimă.

Înființarea unei burse de efecte la Timișoara

În urma întimpinărilor ce s-au făcut, întemeiate pe considerațiuni de ordin economic aflăm că ministrul de industrie și comerț studiază înființarea unei burse de devize și efecte la Timișoara.

Alte asemenea burse se vor mai înființa la Cernăuți și la Chișinău.

La Timișoara e vorba să se înființeze, pe lângă locul de sindic al Bursei, și trei sau patru locuri de agenți de schimb. Cum aceste posturi nu îngreunează bugetul statului întrucât nici sindicul nici agenții de schimb nu primesc leață ci încasează numai procentele dela cumpărătorii sau vinzătorii de valori, ele vor fi înmulțite în măsura trebuințelor.

Cu înființarea unei asemenea burse se soluționează una din problemele industriei Ardealului în special și a întreprinderilor industriale în general.

În momentul de față se află în Ardeal multe societăți anonime ale căror fabrici lăncezesc din lipsa de capitaluri. Acțiunile acestor întreprinderi, chiar cele cari sunt cotate la bursa din București, nu au nici-o căutare, întrucât cumpărătorii nu sunt pe deplin edificați asupra situației acestor industrii și deci n-au încredere în acțiunile lor. Cu înființarea de burse regionale se aduce o îndreptare a răului.

În afară de aceasta, precum am mai arătat în ziarul nostru, se găsesc, în Timișoara și Arad un mare număr de persoane cari dețin capitaluri disponibile. Aceste capitaluri investite în acțiuni, ar putea da un nou avânt industriei românești care trece actualmente print'ro mare criza.

Lumea de pe ace est doritoare să joace la burse. Bucureștii fiind departe deținătorul de numerar nu-și poate îndeplini această dorință întrucât o prudență elementară comandă judecătorului să aibă posibilitatea de a fi prezent, or de câte ori fluctuațiunile cursului o va cere, la locul unde se încheie transacțiunile.

Astfel se și explică de ce foarte mulți joacă, în lipsă de alte posibilități, la bursa din Budapesta, care este mai aproape, încurajând astfel întreprinderile ungurești.

Dată fiind intensitatea vieții comerciale și bancare din aceste două orașe, Timișoara și Aradul, se poate prevedea că odată cu realizarea acestui deziderat atât de mult așteptat al unei Burse regionale, industria românească se va bucura de o nouă investiție care s'ar putea cifra la zeci de milioane.

Lumea comercială și financiară așteaptă cu nerăbdare întemeierea noiei instituțiuni.

Nicușor

— Copiilor mei

La marginea dinspre miez-noapte a orașului, pe malul iazului, e o grădină frumoasă în care sunt patru clădiri mari: a tribunalului, a prefecturii, a judecătoriei și a caseriei; restul grădinii e numai tufișuri dese de lemn cănesc, de bătachină și de rugă, în care primăvara cântă privighetorile de o frumuseță. Chiar pe marginea malului e o movilă pe care când te'i sui, ai înaintea ochilor o minune de tablou. Aici sub mal iazul umbrit de sălcii și de anini cu o moară vorbăreată; mai departe valea verde a Ialomitei, inclusă în fund de dealurile viilor, pe culmea cărora stă de strajă mânăstirea; iar mai în fund, topită 'n aburi albaștri, toată coama munților dela Piatra-Craiului până 'n Penteleu în tot o privești frumoasă, de parcă ți se primenește sufletul uitându-te la ea.

Prin grădina asta e drumul la conu Mișu, care șade alături, când e să iasă în oraș.

Cum trecea într'o zi din primăvara trecută, s'a oprit să asculte o privighetoare, care cânta de răsună grădina și fiindcă tufișul în care cânta era chiar alături, s'a aplecat să încerce: n'o putea-o zări? Când ce să vază? Jos în tufiș un hăeș. Cu degetul arător dela mâna dreaptă peste buzele țuguite, îi făcea semn să tacă, iar cu cel dela mâna stângă, îi arăta privighetoarea. Aplecându-se mai mult, o văzu...

Și a stat așa multă vreme, neputându-se sătura de a o privi și neștiind ce să privească mai cu drag; pasărea mică și neînsemnată care scoate sunete atât de puternice și de măestre din gupulița ei care se

vedea săltând, ori fericirea fără seamăn care zămbia pe toată fața copilului?

Il mai văzuse el de câteva ori p' aici prin grădină jucându-se cu alți copii de seama lui, dar niciodată nu-l privise cu luare aminte. — Acolo, un broscoiu de băeș slabuț, cu părul cănețiu, incurcat ca un caer și cu pantalonii în vine, cărpiți în zece locuri. Acum pentru întâia oară vedea ce ochi negri, catifeleși și dulci avea.

La o mișcare nedibace pasărea zbură și lui conu Mișu îi părea grozav de rău, crezând că s'o măhni copilul; dar acesta ieși din tufiș și privindu-l drept, cu seriozitatea adorabil de hazlie a copiilor:

— Nu făce nimic. Vine îndărăt. Ata e a mea. A fest și poimăne.
— Ce spui, mă? A fost și poimăne?
— Da, a văzut-o și Lenuța.
— Care Lenuța?
— Lenuța, sora mea...
— Și clătînd din cap:
— Da, lu' Vasiliță nu i-o arăt.
— Care Vasiliță?
— Vasiliță a lu' nenea Dumitru dela zudecătorie.

— Și de ce nu i-o arăți și lui?
— Că fiindă dă cu pietre.
— Bravo! să nu i-o arăți.
— Ți!
— Dar pe tine cum te chiamă?
— Nicușor a lu' Ioniță, odăiasu' dela casierie și sănt de sase ani.
— Ce vorbești, domnule!!! Păi bine, tu poate că vrei și doi bani, să-ți cumperi covrigi.

Nicușor răspunde cu umărul drept, săltându-l în sus. Și conu Mișu, răsând cu mulțumire, scoate și-i indinde doi bani. Copilul luându-i zice: „săru' mâna” și pleacă grăbit, ținându-se cu o mână de brâncarii pantalonilor prea largi, dar după câțiva pași

se întoarce să-l întrebe serios dacă la spiterie se vinde ouă de furnică?

— Ce să faci mă cu ouă de furnică?
— Mi-a spus mamica mea așa: că le plăte la privighetori și vreau să pui pe zos la a mea...

Are și conu Mișu trei ingerași de copii dela care aude în fiecare zi fel de fel de nostimide copilărești, dar asta i s'a părut atât de dragălașă, încât a luat pe băeșuț odăiasului în brate și l-a sărutat, pe amândoi obrăjii; pe urma, rușinat de înduioșarea lui, l-a lăsat și l-a sculpat:

— Ptiu! Mars d' aici potae mică!...

• Din ziua aia datează prietenia lui conu Mișu cu Nicușor; e! dar negreșit prietenia care poate să mijlocească între un boer mare și copilul unui odăias. Din vreme în vreme, când îl vede prin grădină, îl stigă: „pst! mă hoțule, vino'neoa:” și-i dă câte un ban, cum dă și Lenuții pe care acum o cunoaște și o întâlnește mai în fiecare zi venind din târg, încercată cu o dubla de pâine și cu un cioldir, pe care de-abia le duce. Cunoaște acum și pe părinții lui Nicușor; tatăl, unu gros, negru, pârșos, cu o mutră aspră, în care numai roșaja vârfului nasului pune o pată mai veselă; muma, slabă, ofițilă, prăfurie și totuși plăcută pentru blândeta ochilor...

Negreșit, Nicușor nu e primit în curtea lui conu Mișu să se joace cu copiii lui și cu musafirii lor, dar se uită ei din grădina prefecturii pe crăpăturile ulucilor! și tot încercând crăpăturile a dat peste câteva prin care poate vedea tot raiul din curțile boierului. Așa, printr'una se vad ronturile de flori frumoase și locul unde joacă copiii crockert; printr'alta se vede terasa îmbrăcată în flori albastre, unde mănăncă boeri; vara; prin a treia, căprioara cu țarcul ei și iar prin cea dela capul din fund al ulucilor

Vinderea mărfurilor din Drogeria mare „Sarpel” Eugen Lazar și Co. cu prețuri reduse încă mai tîne un timp foarte scurt, fiindcă s'a vîndut mare cantitate. — Vă rugăm în interesul propriu, cercetați magazinul în Palatul Andrenyi, Bulevardul Regina Maria.

Cordatic cel mai distins Autopneul!

Deposit la: Intreprind. de Automobile și Comerț cu mașini Arad, str. Vasile Alexandri 6

Cilindre de auto primește spre acuire, magnesie spre reparat, și lipirea cu autogen, le execută cu cele mai ieftine prețuri Garajul: LAMMERT și COMP. Calea Andrei Șaguna 40-42 (Fostă Str. Varjassy Lajos).

Palais de Danse

aranjează în localul fostului „BAR” dela CHIOSC, în fiecare seară

PROGRAM SENZAȚIONAL!!

Parchetul stă la dispoziția familiilor distinse pentru a dansa : Mîncări calde și reci cu

prețurile regulate de restaurant!!

După teatru: cină, jur. Beuturi de bar, specialități de înghețată, licheuri, răcoritoare, șampanie, cu paharul, cu prețuri neobicinuit de ieftine.

Deschis până dimineața la ora 3!!

Frații Karacsonyi, proprietari.

O cassă de fier (wertheimiană)

ori alt sistem, folosită, căutăm spre imediată cumpărare. — Administrația „Tribuna Nouă” Arad.

Artistice - Culturale

Inaugurarea asociației academice „Unirea” din Viena

Vienna, 10 Iulie 1924

Zilele trecute a avut loc serbarea de inaugurare a asociației academice „Unirea” care a reunit toate societățile studenților creștini din România în Viena.

Asociația „Unirea” a fost înjghebată la îndemnul și din inițiativa „României June” care desfășoară cea mai rodnică propagandă de cultură românească.

Serbarea de inaugurare a fost deschisă de Domnul Constantin Sassu, președintele Asociației, un adănc cunosător al problemei minoritare, care a arătat însemnătatea acestei asociațiuni și care, pentru inițiativa sa, a isbutit să reunească laolaltă pe studenții sași, șvabi și germani cu membrii „României-June”.

Asociația are de scop de a face cunoscut trectul și cultura românească intelectualilor minoritari din țara noastră, de-a înduce relațiile și de a apropia o colaborare între poporul român și naționalităților conștiente de rolul lor și de datorită față de țara lor de astăzi.

După cuvîntarea dlui Constantin Sassu, a urmat un frumos program artistic la care au dat concursul baritonul Jean Athanasiu, oaspetele operei populare din Viena, poetul Victor Eftimiu, tenorul Anton Arnold dela opera mare din Viena, soții Anton Popoviciu și violonistul Landler.

Noi salutăm cu multă încredere începutul făcut de către Asociațiunea „Unirea” cu nădejdea că și celelalte societăți academice din Paris, Berlin, cum și cele din țară,

vor lua pînda dela studentimea din Viena, pentru mărirea și întărirea statului român. O. M.

Concertul dsoarei Livia Vațianu In ziua de 29 Iulie va avea loc în sala Palatului Cultural concertul d-soarei Livia Vațianu, cunoscuta cântăreață despre a cărei voce presa vieneză a scris coloane întregi. În numărul nostru viitor vom reveni asupra acestui mare eveniment artistic la Arad.

Asociația „Astra” din Sibiu pregătește un mare turneu cultural în Basarabia. Avîntul ce-l ia vechea noastră asociație culturală, ne umple inimile de o adăncă satisfacție.

10.000 lei pentru o poezie Ziarul „Universul” oferă un premiu de 10.000 lei pentru cea mai bună poezie patriotică. Condițiile în privința juriului și a datei pînă cînd se vor primi manuscrisele, se vor anunța la vreme.

Cugetări de D. Zamfirescu — în ungurește Revista maghiară „Szemle” din Cluj publică în numărul pe luna Iulie o samă de cugetări de Duiliu Zamfirescu, culesc din romanul „Lyda”. Cugetările sunt traduse de către d. D. Jrklowky.

„Progresul Român” în orașul Canton Ohio (America) a început să apară o revistă românească „Progresul Român”. Revista apare lunar.

Serbări pentru Ady vor avea loc Duminecă și Luni în Zalău locul de naștere al marelui poet maghiar.

„Fundatiia Principele Carol” și „Ateneul Popular-Tătărăsi” la Timisoara

— Programul de primire — (Dela redacția noastră din Timișoara.)

După festivalurile ce le dau la Arad, „Fundatiia Principele Carol” și „Ateneul Popular-Tătărăsi” din Iași, organizează și în orașul nostru — în grădina cinematografului de vară din Cetate — un mare festival artistic.

Oaspeții moldoveni, bucovineni și basarabeni, în număr de câteva sute, vor sosi dela Arad, cu un tren special, Miercuri, 23 Iulie, la orele 9-30 a. m.

Comitetul de organizare, depe lângă Primăria locală, a redactat următorul plan de primire:

La gară oaspeții vor fi salutați de reprezentanții autorităților din localitate și apoi conduși pe jos în centrul orașului. În fața Primăriei se vor împarti în mai multe grupuri, pe cari domnii directori ai căminelor și internatelor comunale le vor conduce la gazde și anume:

- 1. Căminul de ucenici din Cetate va găzdui 170 domni.
- 2. Orfelinatul comunal „Regina Maria” — 50 dame.
- 3. Școala specială de artilerie — 150 domni.
- 4. Orfelinatul de războiu „Regele Ferdinand” — 100 dame, iar restul pînă la 500 se va încartirui în hoteluri.
- 5. La orele 11 a. m. oaspeții vor vizita turbinele și plaja, unde vor lua și baie. La ora 1 masa, apoi repaos pînă la orele 4. Intre 4-6 se vor vizita câteva instituțiuni din centrul orașului.
- 6. La orele 7 seara se va începe festivalul artistic în grădina Cinematografului din Cetate cu următorul program:

- 1. O conferința.
- 2. Coruri cîntate de Societatea Corală „Gavril Muzicescu” a Ateneului de sub conducerea maestrului dirijor Vasile Popovici.
- 3. Solo de violină, executat de d. profesor Mihai Barbu cu maestrul Antoniu Ciolan, fost director al Conservatorului din Iași, la pian.
- 4. Cîntec din prozatorul Creangă de d. Vasile Todicescu, direc. orl. Școlii Normale „Vasile Lupu” din Iași.
- 5. Versuri spuse de d-na Nathalia li Profir și d. I. Profir, artiști ai Teatrului Național din Iași.
- 6. Dansuri naționale, executate de echipa elevilor Școlii Normale și de dl. Tarcuș, fost elev al profesorului Moceanu.

Prețuri populare: Loc rezervat 25 Lei.

Timișoara, 19 Iulie.

„OCEAN” biou pentru bilete de Vapor **LLOYD SABAUDO** Linii directe la: Statele Unite, Canada, Cuba, Brazilia, ARGENTINIA, Mexico. Arad, Bul. Reg. Ferdinand 6

Publicațiune. La notariatul cercual Chisindia (plasa Șebis) se caută spre aplicare un subnotar sau practicant de notar cu salarului stabilit în normele de salarizare, venite laterale, precum locuință, încălzit și luminat. Tot la acest notariat se caută și un scriitor vărsat în agendele notariale cu un salar lunar de 1800.— Lei și venite laterale. Posturile se pot ocupa imediat. Chisindia, la 4 Iulie 1924. Notar cercual.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

Publicațiune de licitație. In baza ordinului Direcțiune VIII de Poduri și Șosele No. 1475 din 14 Iulie a. c. se publica licitație pentru darea în arendă a dreptului de percepere a taxelor de vamă la podurile peste Mureș din Soborșin—Valeamare și Radna—Lipova pe timp de un an cu începere de la 1 Septembrie 1924, care se va ține la Serviciul de Poduri și Șosele Arad în ziua de 31 Iulie a. c. la ora 11 a. m. observînd prescrierile legii contabilității publice art. 72—85. Depunerea garanției provizorie de 4% a sumei din oferta se va adevări prin recepșia Administrației Financiare Arad, anexată ofertei. Condițiunile de licitație, modelul de oferta, tabloul taxelor, caetul de sarcini și formularul de contract se pot vedea în orele oficiale. Arad, la 14 Iulie 1924. Serviciul de Poduri și Șosele (1-2) Arad, Bul. Gen. Dragalina 12.

Pachetele-Kemeny cu gulaș. Paștete de mai, Haschee, Frankfurteri în pachete de 1/2, 3/4, 1, 1 1/2, Kilogrami sunt cea mai ieftină cină de vară și se capătă totdeauna în toate prăvăliile bune de coloniale și băcanii. Revanzătorii să se adreseze la: **HAJDUSKA și Co.** Arad, Piața Avram Iancu 7. Telefon 7—33.

No. G. 3601/4—924.

Publicațiune de licitație. Pe baza deciziei judecătorei de ocol Arad Nr. de mai sus, 1 dinamo electric și alte obiecte cuprinse în favorul lui Emil Răcz contra urmăritului pentru suma de Lei 16.000 capital, interese de 5% dela 23 Septembrie 1923, spese stabilite pînă în prezent în suma de Lei 2287 se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Veronica Miclea Nr. 3/6 în ziua de 23 Iulie 1924 la orele 1 d. m. Aceasta licitație se va ține și în favorul lui Richard Majer și Comp. Arad, la 2 Iulie 1924. Gh. Ciupuliga, executor jud. regesc.

grădina de poame, curtea pasărilor și doi câni mari legați în lanțuri pe sărnă... Frumos Crăciun o să fie! A nins două zile din Crivăț și acum în ajun s'a schimbă vîntul; suflă Austrul subțind norii printre care încep să se ivească stelele și aducînd cu el un ger de te tae. La curtea caselor lui conu Mișu e zarvă mare. Pe porțile deschise larg nu mai conțene sînile încărcate cu musafiri. E pom de Crăciun la care sunt poșți copii tuturor prietenilor. În mijlocul salonului încăpător, care ține dela intrare pînă la terasa din fund, e așezat bradul împodobit de-ți în ochii. Cucoanele se învîrtesc de colo pînă colo rînduind lucrurile la locul lor. Copiii nerăbdători asteaptă în odaia din dreapta semnalul cînd vor putea intra. Să aștepte, ca nu e încă gata. Mai sunt de așezat jucăriile pe meșoara din jurul bradului și de pus în fiecare teanc de jucării câte o carte de vizită cu numele copilului cărui i-se cuvine; și nici conu Mișu n'a sosit încă dela club cu bărbății, ca să se bucure de bucuria copiilor... În vremea asta, alături, la casierie, e un suflător stingher, care se sbate și se frămîntă... Mama e dusă la cucoana casierului să ajute la gătit și la scuturat — și a luat și pe Lenuța cu ea; tătăl e dus la cărciumă... iar el stă singur în gangul casieriei muncit de gânduri... A văzut azi dimineată pe un om din curtea boarească ducînd la spinare un brad mare, mare... pe urmă băcîi dela cofetărie cu țevi și alt băiat dela librărie încărcat cu fel de fel de cutii... Și el știe ce însemnează asta. Anul trecut, cînd l-a durut în gât l-a dus măsă la spițărie și atunci prin ușa întredeschisă a

zărit o clipă în odaia de alături, cu ochii lui împănjanăți de friguri, un brad frumos împănjanat în... dar a închis spițerul ușa... și era ziua, lumînăricile nu erau aprinse și mămica i-a spus așa: că seara e mai frumos cînd se aprind lumînăricile... Toți copiii ăștia care trec în sanii, acolo se duc să vază pomul de Crăciun... pomul de Crăciun!! Și nici prin crăpăturile ulucilor nu poate să se uite, că e zapadă pînă la gât... E! dar dacă ar vrea conu Mișu... Te, conu Mișu nu e om bun? Ba e bun. Nu-i dă lui întotdeauna câte un ban? Adineauri a trecut în țarg și nu s'a întors încă acasă... Dacă i-ar iesi înainte și l-ar ruga să-i arate și lui pomul de Crăciun, — numai nițel, — nițel de tot. Căt e de mică inimioara lui, s'a despărțit acum în două. Jumătate îl îmbrățește înainte: „încearcă, conu Mișu e om bun; poate te duce să vază pomul... pomul!” iar cealaltă îl trage înapoi: „fugi d'acolo nu se poate... nu se poate!”... Se aud sînii venind dinspre țarg... Uite-le, coteșe la colț și în bătaia lampii electrice dela răspîntie, Nicușor recunoaște pe conu Mișu și-l aude rîzînd cu poftă. Repede o ia la fugă să-i iasă înainte. Cine știe? poate chiar fără să-i spue nimic; vîzîndu-l, o să-l ia să-l arate, că e om bun. A ajuns! Aci e altă cotitură. „Hei! la o parte!” strigă birjarul degeaba: iar conu Mișu, ieșind pe jumătate din sanie și vîzînd copilul în drum: — În drum, hai? Drace Impelitat! Să te cașce sania. Marș acasă! Și sînile trec... E noapte... nu se pot vedea lacrimile care au năpădit în ochii

Fotoliu 20 Lei, Stal I 15 Lei, Stal II intrarea în grădina o Lei. Biletele se găsesc la Librăria-Română Strada Primăriei, în localul Conservatorului Comunal. E prima ocaziune, cînd frații din vîncile răsăritene ale țării noastre vor viziteze. Se cuvine dar să-i primim mod vrednic, mai ales că la serbare vor labora artiști de seamă, iar organizația făcută de cei mai inimoși moldoveni, cari și marele prozator Mihail Sadova

Fixarea programului festivității din 22 Iulie

Mai sînt abia două zile și Aradul îmbrăca haina de sărbătoare.

Va fi adevărată înfrățire a Moldovei Ardealului. În acea zi toate patimele înfrînte și va anuși orice glas de intelectualitatea Moldovei întregite, și brățșează fratele desrobot Ardealul și cuvine din partea noastră, a Românilor, sîm răspunde acestei îmbrățșeri oprite curi întregi pe culmile Carpaților. Pe desăvîrșirea acestui răspuns, dăm mai programul festivității din ziua de 22 Iulie.

Membrii Ateneului Popular Tătărăsi sosind în orașul Arad în ziua de 22 Iulie la orele 11-30, cu un tren special, vor primi la gară de către toate autoritățile locale militare și civile, împreună cu regimentului 93 infanterie. Vor mai primi, elevii tuturor școalelor, care vor gasi în localitate, precum și cerșii și cerșetasele localnice. S'a găsit cu că pe aceste cale să fie invitați a lua un public românesc căt se poate mai

ros, fiind vorba aci, de vizita unei instituțiuni culturale cu rădăcini adănci în desvolcămîntului nostru. Cuvîntul de bună ziua va fi pus de către delegatul primăriei, cum și de către delegatul soc. cult. „Astra”. După primire atăt publicul vizit căt și publicul localnic, va forma imediat fața gărei un imponent cortegiul în oraș următoare: cercetașii, tineretul școlar, mior militară, delegații autorităților și președintele Ateneului-Tătărăsi, după care va urma geul pul excursioniștilor însoțit de publicul dan. Cortegiul pornit astfel dela gării parcurge în sunetele muzicii militare str. n Aurel Vlaicu, Ștefan cel Mare, Regele Ferdinand, Regina Maria, General Berthold oprindu-se în Piața Avram Iancu, unde excursioniștilor li se vor indica locurile de cuartiruire, urmînd la ora 1 să fie pe la masa. După masă dela ora 2 pînă la seara, excursioniștii vor vizita pe rînd: fabrica „Astra”, fabrica de textile și Cultural. La 7 jum. va avea loc cina Cultural. La 9 sezoatoarea culturală în sala Cultural.

Sinodul bisericii ortodoxe Viitorul sinod al bisericilor ortodoxe care coincide cu aniversarea a 1600 anon primul Sinod ecumenic, se va ține în D. la sârbătoarea Cincizecimei (Rusalii) pînă rnsalul.

Patriarhatul de Constantinopol a emis invitații în acest sens bisericilor doxe, lămurind totodată împrejurările în se ține acest sinod și de ce s'a pterusalinul.

SENZAȚIONAL! IN GRĂDINA LA OMUL „SĂLBATEC” PROGRAM NOU Se produc: Severa Orest renumită dansatoare clasică, Profesor Layardi magician, dansatoarele Kovács Boske și Kovács Lilly și parecnea Ianikow. Dans de parchet. Deschis până la ora 3 dimineață.

INFORMAȚIUNI

CRONICA RIMATĂ

*Iarși cald... și-o plicisculă
Fără comparație!
De atâta zăpușeală
Mori fără senzație.*

*Ziua ceru'i ca o mare
Fără respirație,
Noaptea o scrisoare, care
N-are punctuație.*

*Rar alene un nor trece
Încărcat de grație
Și o clipă-o undă rece
Face ventilație.*

*La o cafenea uu june
Fără ocupație,
Zice 'n gând o rugăciune
Și-are palpație.*

*Un domn gros, în colț de stradă
Slăbăn animație,
Tot așteaptă ca să-i cadă
Ceva combinație.*

*Un birjar ungând trăsura
Veșnică'n vibrație!
Caseă din când în când gura
Ca la operație!*

*Toate se strecură în silă...
Nici o inovație!
Cinci stele, ne plâng de milă,
Dintr'o constelație.*

APEN.

Aviz abonaților noștri.

Rugăm stăruitor pe onorații noștri abonați, ca abonamentele să ne fie trimise pe adresa: „ADMINISTRAȚIA TRIBUNA NOUA“ (Căsuța postală No. 4, Arad.)

Știri locale.

Transferare

D-ra dr. Elena Balas, profesoară de istorie de la liceul „Moise Nicoară“ a fost transferată pentru predarea aceluiași obiect, la școala de fete „Elena Ghiba-Birta“.

Din informațiile avute, d-ra dr. Elena Balas face cinstoșul corpului profesional local și stăruie să îndoaie că la noul său post își va pune toată puterea de muncă.

Militare

Inspecție

Dr. general de divizie Ernest Broșteanu comandantul corpului de grăniceri, a inspectat în zilele de 16-17 Iulie, batalionul de instrucție din localitate, de sub comanda dlui maior Păduraru. În ziua de 18 Iulie a inspectat de asemenea comandamentul Brigăzii batalionul de frontiera după care a plecat la o lungă frontieră spre Careii-Mari. În regiunea frontierei d-sa a fost însoțit de către dl maior N. Ionescu comand. batalionului de frontieră. În inspecțiile și vizitele din orașul nostru domnia sa a fost însoțit de către dl colonel Anon Bădulescu Comand. Brig. II, gr. și dl Dumitru comand. Reg. 4 grăniceri și maior Păduraru com. bat. de instrucție. Asupra rezultatului acestei inspecții, suntem informați că dl general comandant nu a avut de spus decât cuvinte de lauda.

Manevre

În prima jumătate a lunii Septembrie, batalioanele de instrucție, Arad și Deva, în Reg. 4 Grăniceri vor manevra în regiunea Halmagiului și anume: în Valea-Crișului. La aceste manevre va lua parte și dl general Broșteanu comandantul Corpului de grăniceri.

luminăricile aprinse! Și ce de jucării! Trămbețe, tobe, păpuși! Uite și niște iepurași mici și draguți...

Înăuntru se deschide de parete usa odăii din dreapta prin care navălește o droaie de copii, băcși, fetițe și nodulețe mici, pe care se așază de jos funtele. Sunt câteva clipe de extaz general vrednice de admirat: copii se împart rămasăi țagăla cu ochii pironiți la tei, pom, părinții de alta, cu ochii umezi de bucurie bucurei lor. Acum madamele așază copiii în semicerc. Trebuie să cânte: „O! Tannenbaum! O! Tannenbaum!“ Se face o tăcere desăvârșită. Căciana Zoe, gazda, desăvârșit pianul și să așază să-i acompanieze...

În clipa în care-și ridică mâna ca să înceapă, dinpre terasă se aude lătratul gros și răsunător al unui câine și tipatul unui copil, tipat de groază, lung, sfâșietor, care spintecă tăcerea și trece ca jughiu în inimile tuturor...

„Mars! Mars! Mars! Mars!“ strigă conu Mișu și dă cu piciorul în câne... Jos lângă căreastră zace copilul fără cunoștință...

I. A. Bratescu-Voiniești.

Dela Poliție

Arestare

Individul Bar Iosif din Ghiroac a fost arestat și înaintat Judecătoriei de ocol, fiind acuzat cu escrocherie în dauna lui Martin Lengyel macelar din acest oraș.

Încercare de sinucidere

În noaptea de 19 Iulie pe la orele 24-20 soția lui Vecsei Teodor de 27 ani domiciliată în Strada Consistorului No. 40 a încercat să se sinucidă cu morfina. Primul ajutor medical a fost dat de dl. dr. Kilenyi Cercetările se fac de circumscripția I-a.

Început de incendiu

Tot în noaptea de 19 Iulie pe la orele 1-30 a fost un început de incendiu la prăvălia de var, cement, lemne, etc. alui Avram Stern din Bulevardul Regele Ferdinand No. 56. Pagubele sunt de 7-9000 lei. Cazul se cercetează de circumscripția I-a.

Cercetarea cazului dela fabrica de cărămizi

S'a început din nou facerea cercetărilor pentru a se stabili cine se face vinovat pentru cazul cunoscut când în 6 Iulie 1923 s'a dărâmat cupturnul dela fabrica de cărămizi din calea Radnei No. 78. unde și s'a găsit moartea o lucrătoare iar altele au fost rănite. De astădată cercetările se fac de Parchet în unire cu Prefectura Poliției; delegatul parchetului fiind dl. Procuror Păușești, iar al Poliției Comisarul Cerkess. Primele cercetări s'au și făcut la fața locului.

Neatenția unui mecanic c. f. r.

Eri la orele 3 jum. p. m. locomotiva Nr. 56 condusă de către mecanicul Roșu Gh. la eserea din depou, neobservând că una din ușele depoului era închisă, o lovit-o așa de puternic că a sfărâmat-o complet. Din fericire nu s'a înregistrat nici o victimă, nefiind nimeni în apropiere.

Știri diverse

Noua organizare a ministerului de Interne

Numirile în Ardeal.

În deciziunea dlui ministru Franasovici privitoare la noua organizare a ministerului de interne se stabilește următoarele asupra numirilor de funcționari în Ardeal: Numirile aparte dintre funcționarii municipiilor, orașelor cu consilii și comunelor din Ardeal se vor face de prefect în conformitate cu dispozițiunile decretului II al Consiliului Dirigent, adică:

Pentru municipiile se numesc de prefect membri în comitetul administrativ și în comisiunile speciale de administrație funcționarii indicați în § 81 din art. de lege XXI din 1886 și scriitorii, personalul ajutor și manipulant.

Pentru orașele cu consilii și comunele mari și mici se numesc de prefect membri comisiunilor de administrație și funcționari. Numirile sau înaintările funcționarilor dela clasa VII-a 3 în sus, se fac de ministru, căruia autoritățile comunale îi vor înainta propunerile și încheierile comisiunilor locale pentru propuneri de numiri și înaintări. Înaintările dela clasa X-a până la VII-a 1 se fac la alegere și vechime, iar înaintările dela clasa VI-a 3 înainte, se fac la alegere și vechime, iar înaintările dela clasa VI-a 3 înainte, numai la alegere.

Nu se va mai forma un stat de lefi sau o factură mai mult pentru a o înainta ministerului de interne (direcțiunea contabilității), cum se procedea până acum.

Arestarea unui înalt funcționar P. T. T.

București, 14. — Poliția Capitalei a arestat pe dl. Horozeanu, înalt funcționar P. T. T. care făcea serviciul detașat în Gara de Nord. Este învinuit că ar fi sustras sume din scrisorile de valoare. Sumele sustrate se bănuiesc că ar atinge cifre de milioane. Fiind arestat la interogare a recunoscut toate cazurile, ce i s'au adus în sarcină.

Comploturi comuniste

În ultimul timp s'au descoperit în cuprinsul țării, mai ales în Basarabia, mai multe organizații comunisto-teroriste. Guvernul a luat măsuri cu toate aceste organizații care tind ca prin mișcări violente să răstoarne actuala organizație socială, să fie dizolvate.

Din lumea presei

Noul decret al guvernului italian, care limitează libertatea presei, a stârnit o mare agitație în presa din Italia. Asociațiunile de ziariști protestează, „Avanti“ scrie că Italia a ajuns cimitirul tuturor libertăților.

— Greva ziariștilor maghiari din Cluj s'a aplanat. Ziariștii și-au reluat lucrul.

Cărți poștale externe

S'a pus în circulație o nouă serie de cărți poștale de 3 lei, psntru Austria, Italia, Iugoslavia, Polonia și Cehoslovacia. Pentru celelalte state rămâne în ființă aceleași taxe de 5 lei de cartă postală.

Aplicarea legii minelor

În vederea aplicării legii minelor ministerul de industrie și comerț a trimis o circulară tuturor tribunalelor din țară, prin care le invită să desemneze pe magistrații și greșierii ce urmează a fi numiți de minister în comisiunea pentru recunoașterea și validarea drepturilor câștigate în baza vechilor legi.

Validarea tranșacțiunii miniere

Sedința subcomisiei pentru reorganizarea direcției generale a minelor. Joi dimineața a avut loc la ministerul de industrie și comerț o nouă sedință a subcomisiei pentru reorganizarea direcției generale a minelor. S'a continuat cu examinarea legii minelor, precum și cu formalitățile necesare pentru punerea ei în aplicare.

O chestie care a provocat păreri contrare a fost aceia cu privire la validarea tranșacțiunilor miniere. Conform decretului lege No. 2447 din luna Iunie anul 1920 toate tranșacțiunile miniere n'aveau valoare dacă nu erau aprobate de către ministerul de industrie și comerț. Ori, ministerul de industrie și comerț din anumite motive n'a aprobat decât foarte puține din aceste tranșacțiuni miniere.

Intrucât majoritatea tranșacțiunilor miniere n'au avut aprobarea ministerului de industrie și comerț înainte de punerea în aplicare a legii minelor se pune întrebarea dacă aceste tranșacțiuni constituie drepturi câștigate și ca atare dacă ele trebuiesc sau nu validate. Intrucât părerile membrilor comisiei au fost împărțite, urmează a se supune această problemă, care prezintă o deosebită importanță, spre soluționare d-lui ministru Gh. Mărzescu, adinterim la industrie și comerț.

Comisiunile județene pentru validarea drepturilor miniere

Ministerul de industrie și comerț — în vederea aplicării noiei legi a minelor — a transmis eri o circulară tuturor tribunalelor din țară, prin care le invită să desemneze cât mai curând câte un judecător și un greșier ce urmează să fie numiți de către ministerul de industrie și comerț în comisiunile pentru recunoașterea și validarea drepturilor miniere câștigate în baza legiuirilor miniere anterioare.

Ajutorarea coloniștilor moși

Ministerul de agricultură și domenii a fost autorizat să contracteze — pentru ajutorarea coloniștilor — un împrumut de 50.000.000, dela Casa de depuneri, consemnațiuni și economie.

Printre cei dinții coloniști moși sunt moșii așezați la granița lângă Careii-Mari. Lor li-se cuvine deci o parte din această sumă.

Epidemiile din Ucraina

Din Moscova anunță că în Ucraina bănuie o epidemie de malarie îngrozitoare. În lunile Mai și Iunie s'au îmbolnăvit o jumătate milion de oameni. Boala este în special gravă în ținutul Donului. Fa a fost adusă din Caucaz.

Liceul evreesc din Timișoara a furat o stradă

O plângere a Școlii de „Arte și Meserii“ — Primăria nu și-a spus încă cuvântul

(Dela redacția noastră din Timișoara.)

Timișoara, 19 Iulie.

Evreimea din localitate are un liceu, care s'a adăpostit, până acum, în câteva încăperi dela etajul prim al palatului Lloyd, iar de acum înainte se va adăposti în local propriu, clădit pe un loc viran dintre Școala comercială și cea de „Arte și Meserii“.

În decursul clădirii, trotuarul din dosul școlii de „Arte și Meserii“ a fost complet deteriorat de cărutele care ajutau la clădire, iar strada Regina Maria, dintre această școală și noua clădire a liceului evreesc, a fost desfundată într'un hal cu totul impracticabil.

Școala de „Arte și Meserii“, printr'o adresă trimisă primăriei în ziua de 15 I. c., a arătat pagubele cauzate și a cerut ca trotuarul să fie refăcut în contul liceului evreesc.

Până să se cerceteze acest caz, liceul evreesc a gândit una și bună: a îngrădit întreagă strada Regina Maria, făcându-se pur și simplu, stăpân pe ea!

Școala de „Arte și Meserii“, printr'o nouă întâmpinare, înaintă în ziua de 17 I. c., a sesizat din nou organele primăriei, rugând, de astădată, ca primăria să ordoneze și imediată eliberare a străzii îngrădită de către liceul evreesc, care s'a făcut, în mod turcesc, stăpân pe ea.

Primăria nu s'a pronunțat încă.

Din partea noastră, adăugăm numai, că liceul evreesc — dacă ținea să-și lărgească, cu orice preț, curtea, chiar cu riscul de a-se face stăpân pe o stradă întreagă — putea să-și îngrădească, măcar locul acaparat în felul acesta, cu un gard ceva mai estetic.

Fiindcă actualul face o impresie de spețioasă asupra trecătorilor...

Ultima oră

Consiliu de miniștri de eri

— Problema pâinii. — Conferința dela Praga —

Dupăcum am anunțat membrii guvernului s'au întrunit alaltieri dimineața în consiliu, sub prezidenția d-lui I. C. Brătianu. D. I. G. Duca a făcut un desvoltat expozeu asupra modului cum au decurs dezbaterile în conferința dela Praga, a Miceii Antante. Cu acest prilej, a adăugat d-sa, s'a putut constata un desavârșit acord între statele participante, bazat pe aceeași identitate de interese.

Consiliul a luat apoi în discuție problema grâului și a pâinei, în care scop a fost invitat la sedință și d. ajutor de primar Berceanu.

D. G. Tătărescu, subsecretar de stat la ministerul de interne, a înfățișat situația îngrijitoare constatată de d-sa, în mai toate centrele urbane din țară și mai cu deosebire în Ardeal, unde populația suferă din cauza lipsei de pâine.

În centrele ardelenne pâinea neagră lipsește cu desăvârșire.

Tot așa de îngrijitoare pentru interesele populației este și scumpirea continuă a grâului în interior, care coincide și cu scumpirea și căutarea lui pe piețele mondiale. Guvernul este preocupat de această situație și vrea să ia măsuri pentru asigurarea aprovizionării cu pâine pe prețuri modice, atât a populației sărace cât și a marelui clasă a funcționarilor publici.

Consiliul a însărcinat pe d-nii miniștri Al. Constantinescu, G. G. Mărzescu și G. Tătărescu cu studiul și rezolvirea chestiunilor de mai sus, în care scop, aceștia se vor întruni azi la ora 4 d. a., acasă la d. Al. Constantinescu spre a discuta soluțiunile.

Printre acestea, după propunerea d-lui Tătărescu, s'a ventilat și soluția reînființării unui singur tip de pâine din făină integrală.

La consfătuirea de după amiaza vor mai participa reprezentanții primăriei și ai ministerului de industrie și comerț.

Consiliul s'a încheiat la ora 11 jum. dimineața.

Cum e apreciată în Elveția legea învățământului român

Noua lege a învățământului român a fost primită cu vie satisfacție de către presa elvețiană. Ziarul „Baseler Nachrichten“, care a dus înainte o campanie violentă împotriva pretenșiei intolerante din România, publică acum un articol de fond elogios privitor la spiritul de toleranță de care este însoțit guvernul român.

Ziarul face o paralelă între această lege și vechiul regim din Ungaria cunoscut pentru spiritul său sovinit.

Ziarul consideră această lege ca o pildă de spirit liberal care trebuie să inspire legislațiile țărilor, unde există minorități etnice.

Vânătoarești

În ziua de 4 August a. c. ora 10. a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise la reședința Consilierului Agricol al Jud. Arad pentru arendarea dreptului de vânat pe termen de 5 ani a terenurilor arabile (exclusiv pădurile) date în arendă forțată sătenilor. Aceasta licitație se va ține de către Consilierul Agricol al Jud. Arad. Dl. Onicifer Beju și asistat de Inspectorul de vânătoare al Ardealului Căp. Eugen Ciorogariu.

La licitația aceasta vor putea lua parte acele persoane, cari posed Autorizația conform Art. 13 din legea pentru protecția vânătorului, și se va proceda conform publicației și legii Contabilității Statului.

Se va licita următoarele teritoare de vânătoare publicate în Monitorul Oficial No. 137 din 27 Iunie 1924 având fiecare teritoriu în dreptul său suprafața în jughcad. și prețul de estimare dela care va începe licitația.

De oare-ce tabloul este prea mare îl publicăm în continuare. Începem azi cu terenurile din hotarul comunei Arad:

Alexandru Taganyi în suprafață de 339 iugăre, licitația începe dela 678 lei, Chevda Chadișca 180 iugăre dela 360 lei, Episc. gr. ort. com. Arad 109 iugăre dela 218 lei, Consist. gr. ort. com. Arad 35 iugăre dela 70 lei, Mihaiu Gutsjar 130 iugăre dela 260 lei, Banca de parcelare 109 iugăre dela 218 lei, Văduva lui Iosif Toth 58 iugăre dela 116 lei, Otocar Nagv 42 iugăre dela 84 lei, Orașul Arad 3.120 iugăre dela 6.240 lei,

Ciuc, Comuna politică 14 iugăre dela 28 lei, Biserica parohială gr. ort. 17 iugăre dela 34 lei.

Cușvin, Comuna politică 91 iugăre dela 182 lei, Sesiunea parohială gr. ort. 26 iugăre dela 52 lei.

Curtici, Zsombor Babia 43 iugăre dela 86 lei, Soc. Iosif Gzirungi 5 iugăre dela 10 lei, Soc. Tiberiu Fușesery 41 iugăre dela 82 lei, Bar. Petru Urban 123 iugăre dela 246 lei, Ladislau Purgly 984 iugăre dela 1.968 lei, Cont. Robert Zelinsky 47 iugăre dela 94 lei, Soc. Iosif Kreyev 54 iugăre dela 108 lei, Văduva Adolf Oberschall 70 iugăre dela 140 lei, Pavel Oberschall 69 iugăre dela 138 lei, Iuliu și Zorilă Ianaky 432 iugăre dela 864 lei, Alexandru Taganyi 2.350 iugăre dela 4.700 lei, Antoniu Mocioni 1.248 iugăre dela 2.496 lei.

Fachert, Cont. Robert Zelinsky 5.177 iugăre dela 10.354 lei.

Macea, Cont. Iuliu Karoly 6.817 iugăre dela 13.634 lei.

Măndruloc, Sesiunea paroh. gr. ort. rom. 8 iugăre dela 16 lei, Școala gr. ort. română 19 iugăre dela 38 lei, Comuna politică 19 iugăre dela 38 lei.

Mureselj, Orașul Arad 88 iugăre dela 176 lei, Pavel Goldschmidt 57 iugăre dela 114 lei, Bar. Adalbert Șenyecy 1.200 iugăre dela 2.400 lei.

Panatul-nou, Comuna politică 6 iugăre dela 12 lei, Biserica romano catolică 27 iugăre dela 54 lei.

Sămbăteni, Comuna politică 231 iugăre dela 462 lei.

Sănmartin, Sesiunea paroh rom-cat. 1 iugăre dela 2 lei, Sesiunea paroh rom-cat. 6 iugăre dela 12 lei, Comuna politică 50 iugăre dela 100 lei, Friederich Wenkheim 567 iugăre dela 1.134 lei.

Almaș, Almaș Oliver 3.222 iugăre dela 6.444 lei.

Aldești, Frații Barhassy 1.192 iugăre dela 2.384 lei.

Bontăști, Banca Crișana 181 iugăre dela 362 lei.

Chisindia, Soc. anon. Sextil Pancota 1.813 iugăre dela 3.626 lei.
Cociuba, Văd. lui Ludovic Brassy 22 iugăre dela 44 lei.
Dezna, Soc. anonimă Forestieră 438 iugăre dela 876 lei.
Valea-Mare, Leo Neustadt 530 iugăre dela 1.060 lei.
Dezna, Antoniu Pfeiffer 261 iugăre dela 522 lei.
Zeldis, Ioan Harhangi 8.117 iugăre dela 16.234 lei.
Halt, Iosif Bosnyak 239 iugăre dela 478 lei.

Cronica sportivă

O constatare...

— Într'un ziar minoritar local, d. Weisz (alias: Feherviny) afirmă că „Gloria“ a înconjurat sentința subcomisiei de arbitri în privința contestației ei, pentrucă ea ar fi prevăzută o hotărâre nefavorabilă. De sine se înțelege această afirmare e tendențioasă, dar fiindcă cunoaștem autorul... zămbim una, așa din colțul buzelor, și gata! S'a dovedit că faptul de mai sus l-a făcut Com. Reg. — deci nici nu vrem să repurtăm produse interesante ale „binevoitorului nostru...“ din contra... rădem una bună!... hahaha...

Știri sportive

— D. inginer Ioan Staițiu a abzis din postul său de președinte al clubului „Gloria-CFR“. Nu înțelegem de ce această grabnică hotărâre?

— Azi, în toată țara sunt matchuri pentru campionatul țării. „Universitatea“ din Cluj joacă la Oradea cu NAC. La noi în Arad nici un program!

— La Olympiada de Tennis, reprezentanții României, Ronetti, Roman și dr. Lupu, au căzut. Tot așa a căzut Kehrling, speranța ungarilor. Cele mai multe șanse le au francezii Borotra și Lacoste.

Bibliografie

A apărut revista „Viticultura“ anul II. No. 3, 9, 10 cu următorul sumar: Băncile Sindicatelor Viticole. Podgoriile Torontalului. Nu avem legi pentru Viticultură. Mana și Oidimul. Conferința țărilor exportatoare de vin. Situații comunicări etc. Recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri, această revistă de specialitate viticolă.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

Programul

excursiei de înfrățire culturală și unire sufletească în Ardeal

Organizată de Ateneul Popular-Tătărași din Iași, sub patronajul Fundației Culturale „Principele Carol în zilele de 17-30 Iulie 1924

I. Târgul Mureș:

Joi 17 Iulie a. c. ora 7 seara plecarea trenului special din gara Iași.
Vineri 18 Iulie a. c. ora 2:55 p. m. sosirea în gara Tg.-Mureș.
Vineri 18 Iulie a. c. ora 4 p. m. cartiruirea excursiunilor.
Vineri 18 Iulie a. c. ora 5-7 p. m. vizitarea orașului.
Vineri 18 Iulie a. c. ora 7:30 p. m., masa.

Vineri 18 Iulie a. c. ora 9 seara: „Prima sezaătoare artistică-culturală“ în sala Palatului Cultural. Conferința va fi ținută de D. prof. C. Stamboliu, membru în Comitetul Conducător al Ateneului.

Partea Artistică: Corul „Gavriul Muzicescu“ al Ateneului, sub conducerea d-lui prof. Vasile Popovici; D. prof. M. Barbu, soio de vioară, cu maestrul Antoniu Ciolan, fost director al Conservatorului de Iași, la piano; D. Vasile Todicescu, director al Școlii Normale „Vasile Lupu“, din Iași, cetera din marce prozator I. Creangă; D-na Nathalia Profir și d. I. Profir, artiști ai Teatrului Național, recitări; D. C. Țarcuș, fost elev a lui Moceanu și echipa Școlii Normale, dansuri naționale; Fanfara Școlii Normale.

II. Mormântul lui Mihai Viteazul:

Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 7:25 dim., plecarea din gara Tg.-Mureș.
Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 10 dim., sosirea în gara Câmpia Turdei.
Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 10 dim., plecarea spre mormânt.
Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 11 dim., Parastos la mormântul Voevodului, Erou și depunerea unei Coroane.

III. Cluj:

Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 2 p. m., plecarea din gara Câmpia Turdei.
Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 3:38 p. m., sosirea în gara Cluj.
Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 5 p. m., cartiruirea.
Sâmbătă 19 Iulie a. c. ora 7 p. m., masa.

Duminică 20 Iulie a. c. ora 9-12 și 4-7 p. m., vizitarea orașului.
Duminică 20 Iulie a. c. ora 8:30 seara: „A doua sezaătoare artistică-culturală“, în sala Teatrului Național. Conferința va fi ținută de d. prof. univ. I. Ștefănescu, delegatul Fundației Culturale „Principele Carol“.

IV. Oradea-mare:

Luni 21 Iulie a. c. ora 6:51 dim., plecarea din gara Cluj.
Luni 21 Iulie a. c. ora 11:35 dim., sosirea în gara Oradea-Mare.
Luni 21 Iulie a. c. ora 12 p. m., cartiruirea.
Luni 21 Iulie a. c. ora 1 p. m., masa.
Luni 21 Iulie a. c. ora 4-7 p. m., vizitarea orașului.
Luni 21 Iulie a. c. ora 7:30 p. m., masa.

Luni 21 Iulie a. c. ora 8:30 seara: „A treia sezaătoare artistică-culturală“, în sala Teatrului Comunal. Conferința va fi ținută de preotul literat Gala Galaction, delegatul Fundației.

V. Arad:

Marți 22 Iulie a. c. ora 7 dim., plecarea din gara Oradea-Mare.
Marți 22 Iulie a. c. ora 11:30 dim., sosirea în gara Arad.
Marți 22 Iulie a. c. ora 12 dim., cartiruirea.
Marți 22 Iulie a. c. ora 1 p. m., masa.
Marți 22 Iulie a. c. ora 4-7 p. m., vizitarea orașului.
Marți 22 Iulie a. c. ora 7:30 p. m., masa.
Marți 22 Iulie a. c. 8:39 seara: „A patra sezaătoare artistică-culturală“ în sala Palatului Cultural va vorbi d. I. Sabin inspector general al artelor, delegat al Fundației.

VI. Timișoara:

Mercuri 23 Iulie a. c. ora 8 dim., plecarea trenului din gara Arad.
Mercuri 23 Iulie a. c. ora 9:28 dim., sosirea în gara Timișoara.
Mercuri 23 Iulie a. c. ora 10-12 dim., vizitarea orașului.
Mercuri 23 Iulie a. c. ora 12 dim., cartiruirea.
Mercuri 23 Iulie a. c. ora 1 p. m., masa.
Mercuri 23 Iulie a. c. ora 3-6 p. m., vizitarea orașului.
Mercuri 23 Iulie a. c. ora 7 seara: „A cincea sezaătoare artistică-culturală“ în grădina cinema cetate. Conferința va fi ținută de d. C. Nedelcu, conferențiar al Fundației.

VII. Reșița:

Joi 24 Iulie a. c. ora 5:55 dim., plecarea din gara Timișoara.
Joi 24 Iulie a. c. ora 9:45 dim., sosirea în gara Reșița.
Joi 24 Iulie a. c. ora 10 dim.-3 p. m., vizitarea uzinelor,
Joi 24 Iulie a. c. ora 3:40 p. m., plecarea din gara Reșița.

Joi 29 Iulie a. c. ora 7:43 seara, reîntoarcerea în gara Timișoara.

VIII. Lugoj:

Vineri 25 Iulie a. c. ora 7 dim., plecarea din gara Timișoara.
Vineri 25 Iulie a. c. ora 8:45 dim., sosirea în gara Lugoj.
Vineri 25 Iulie a. c. ora 9-11 dim., vizitarea orașului.

IX. Alba-Iulia:

Vineri 25 Iulie a. c. ora 11:45 dim., plecarea din gara Lugoj.
Vineri 25 Iulie a. c. ora 6:30 p. m., sosirea în gara Alba-Iulia.
Vineri 25 Iulie a. c. ora 7 p. m., cartiruirea.
Vineri 25 Iulie a. c. ora 8 p. m., masa.
Sâmbătă 26 Iulie a. c. ora 8 dim., serviciul religios în Catedrala Incoronării.
Sâmbătă 26 Iulie a. c. ora 9., Ședința Festivă în sala Proclamației Unirii Ardealului.

X. Blaj:

Sâmbătă 26 Iulie a. c. ora 10:20 dim., plecarea din gara Alba-Iulia.
Sâmbătă 26 Iulie a. c. 11:40 dim., sosirea în Gara Blaj.
Sâmbătă 26 Iulie a. c. ora 12 dim., cartiruirea.
Sâmbătă 26 Iulie a. c. ora 1 p. m., masa.

Sâmbătă 26 Iulie a. c. ora 4 p. m., serviciul religios la Catedrala Mitropolitană.
Sâmbătă 26 Iulie a. c. ora 5-7 p. m., Procesiune la monumentul din Câmpia Libertății.

XI. Sibiu:

Duminică 27 Iulie a. c. ora 7 dim., plecarea din gara Blaj.
Duminică 27 Iulie a. c. ora 10:13 dim., sosirea în Gara Sibiu.
Duminică 27 Iulie a. c. ora 11:30 dim., sfîntirea Drapelului Ateneului, în Catedrala Mitropolitană.
Duminică 27 Iulie a. c. ora 1 p. m., masa.
Duminică 27 Iulie a. c. ora 2. p. m., cartiruirea.
Duminică 27 Iulie a. c. ora 4-7 p. m., vizitarea orașului.
Duminică 27 Iulie a. c. ora 7:30 p. m., masa.
Duminică 27 Iulie a. c. ora 8:30 seara: „A șasea sezaătoare artistică-culturală“ în sala Teatrului Național. Conferința va fi ținută de d. Prof. Univ. George Tașcă, membru al Ateneului.

XII. Avrig:

Luni 28 Iulie a. c. ora 7 dim., plecarea din gara Sibiu.
Luni 28 Iulie a. c. ora 8:30 dim., sosirea în gara Avrig.
Luni 28 Iulie a. c. ora 9 dim.: Parastos și depunerea unei coroane la mormântul marei dascăl Gheorghe Lazăr.

XIII. Brașov:

Luni 28 Iulie a. c. ora 9:30 dim., plecarea din gara Avrig.
Luni 28 Iulie a. c. ora 2:50 p. m., sosirea în gara Brașov.
Luni 28 Iulie a. c. ora 3:30 p. m., cartiruirea.
Luni 28 Iulie a. c. ora 5-7 p. m., vizitarea orașului.
Luni 28 Iulie a. c. ora 7:30 p. m., masa.
Luni 28 Iulie a. c. ora 2:30 seara: „A șaptea sezaătoare artistică-culturală“ în sala Teatrului Național. Conferința va fi ținută de scriitorul N. Bataria, membru al Ateneului.

XIV. Băile Tușnad:

Marți 29 Iulie a. c. ora 7 dim., plecarea din gara Brașov.
Marți 29 Iulie a. c. ora 9:30 dim., sosirea în gara Tușnad.
Marți 29 Iulie a. c. ora 10 dim., vizitarea stațiunii balneare.
Marți 29 Iulie a. c. ora 10:54 dim., plecarea din gara Tușnad.
Marți 29 Iulie a. c. ora 12 noaptea, sosirea trenului special, în gara Iași.

Aviz.

Listele pregătitoare pentru constatarea cetățeniei române sunt puse la vedere publică la primăria orașului în sala mică de ședință.

Cei interesezați în camera nr. 103 Etaj I, vor cere numărul de înregistrare, în baza căruia în sala mică de ședință vor putea privi înscrierea în lista pregătitoare.

Arad, la 19 Iulie 1924.

Dr. ROBU, primar.

Economice.

Românii în întreprinderile industriale din Ardeal

La întreprinderile forestiere din Valea Mureșului, Țara Bârsei, Bihor și din Secuime sunt angajați 7000 de funcționari, dintre cari numai 130 sunt cetățeni români. În uzinele metalurgice, miniere și electrice, muncitorii români nu se găsesc decât ca simpli salahori. Dintre lucrătorii specialiști, peste 90 la sută sunt străini.

Autoritățile industriale din Țara Bârsei au stabilit ca diferite întreprinderi și-au adus din Ungaria și Germania până și dactilografe și contabili, ca „specialiști.“ Prin secuime se găsesc șoferi și oameni de serviciu, admiși a ședea în țară pe motiv că sunt „specialiști“.

Este un fapt constat că în industria Ardealului sunt astăzi angajați mai mulți străini decât români și că în majoritatea cazurilor, aceștia din urmă sunt întrebuițați la munci grele și prost plătite.

Muncitorii români de specialitate se văd sistematic înlăturați dela muncă.

În aceste împrejurări, ei au început o acțiune, spre a li se da ocupații, ameninșând că în caz contrar vor izgoni ei singuri elementele străine din fabrici.

În Ungaria sunt permise acum licitațiile

Guvernul a dat un decret prin care se suprimă legea pusă în vigoare în timpul războiului și care interzicea licitarea imobilelor. Această lege împiedeca desvoltarea creditelor agricole.

Societatea comercială anonimă a Agricultorilor

Pentru demonstrarea în muncă a mașinelor de arat a fabricii International Harvester Corporation din Chicago, vom aranja la 26, și 28 cor. pe moșia d-lui Ladislau Purgly din Șofronia, aratură de încercare cu care ocazie vor fi toată ziua în muncă tractoarele „International“ și „Titan“ ale susziciei fabricii.

Vă invităm la aceasta aratură de încercare adăugând, că la trenurile ce sosesc dinspre Arad la Șofronia, interesanților le vor sta trăsuri la dispoziție.

Cereale

În Țară:
Orzul susținut:
Ovășul neschimbat:
Porumbul căutat:
Grâul ferm:
În principalele porturi — dunărene și maritime — cerealele au cōtat:
Constanța: orzul 59.000 lei, ovășul 40.000, porumbul 50.000, grâul 75.000 lei vag.
Brăila: orzul 59.000, ovășul 40.000 porumbul 49.000, grâul 73.000 lei vag.
Galați: orzul 59.000 lei vag.
Siliștra: porumbul 46.000 lei vag.
Calarași: porumbul 46.000 lei vag.
Oltenița: porumbul 46.000 lei vag.
În Basarabia: orzul 59.000, porumbul 48.000 lei vag.

Cereri societăților petrolifere

Toate societățile de petrol din țară, cari au în compoziția lor și capital național

iar în conducere personal românească făgăduirile necesare pentru a solicita permis de terenuri petrolifere, potrivit dispozițiilor noii legi a minelor.

Cererile de această natură vor începe să fie rezolvate către începutul lunii Septembrie.

Devizele și valute

R a d o r. 19. Iulie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin: 131. — — 131
Amsterdam: 20837.50 — 20837.50
New-York: 548.50 — 548.50
Londra: 2402. — — 2402
Paris: 2807.50 — 2807.50
Milano: — — — 235
Praga: 1627.50 — 1627.50
Budapesta: 69. — — 69
Belgrad: 650. — — 650
București: 245. — — 245
Varșovia: 108. — — 108
Viena: 7750. — — 7750

București închiderea: Paris 1168, Londra 995, Berlin —, Newyork 226. —, Milano Zurich 4150, Viena 32, Praga 675, Pesta —

Valute: Napoleon 800, leva 158, turcească 118, font englez 989, franc elvețian 42, lira 10, dolar 380, dinar, 270, dolar 228. —, coroana triacă 35. —, coroana maghiară 28. —, col 690, Marca polonă 44. —.

Atelierul fotografic BORNSTEIN ARAD, Palatul Neumann **Fotografii artistice executate și fotografiile mari**

Noutățile noastre în vestimente și bluze le vindem până la 15 Iulie a. c. cu preț foarte redus **Iuliu Plesz** Magazin central pentru haine de Arad, Str. Colonel Piric vis-a-vis cu intrarea din dos a teatruului. Departament de măsurat specializat.

Giorapi și mănuși LUDOVIC GOLDSTEIN **prăvălie de modă** Arad, Str. Brătianu puteți cumpăra ori unde dar **buni și ieftini** numai la Ciorapi de dame în toate colorile dela 20 Lei în sus până la 135 Lei, ciorapia „Oseta“ în toate colorile 150 Lei.

Prăvălie nouă! „Casă de Ceasuri și Bijuterie“ **Prăvălie nouă!** **FEINER, Arad, Strada Brătianu 3.** Mare depozit de ceasornice bijuterii și obiecte de artă. :: Pentru brilante, aur și argint, plătim cele mai bune prețuri zilnice!

Societatea Anonimă **RUDOLF MOSSE** de EDITURĂ, LIBRĂRIE și PUBLICITATE Director: I. BRANIȘTEANU București, Bulevardul Academiei 4, Telefon 64-41. **AGENȚIE DE PUBLICITATE** Primește orice anunțuri sau publicațiuni p. toate ziarele din țară și străinătate. Reprezentanțe proprii în toate orașele mai mari din Europa și America. Primește afișe și placarde pentru București și orașele principale din țară. Reclame luminoase. Reclame în teatre și cinematografe. Proiecte de Reclame Artistice. **ANUARUL ROMÂNIEI** pentru Comerț, Industrie, Meserii și Agricultură va apărea la începutul anului 1925. :: Reprezentanța tuturor Anuarelor din țară. Centrala pentru Transilvania: CLUJ, Strada Regina Maria 37. :: Telefon 4-13.

Tipografia „Aradul“ ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)